

తెలుగు జానపద గేయాలు

కవి పరిచయం

కవి - ఆచార్య బిరుదురాజు రామరాజు

కాలం - 16.4.1925 - 8.2.2010

జన్మస్థలం - వరంగల్ జిల్లా, దేవునూరు గ్రామం

పరిశోధన గ్రంథం - తెలుగు జానపద గ్రేయ సాహిత్యం

రచనలు - చరిత్ర కెక్కని చరితార్థాలు, ఆంధ్ర యోగులు, మరుగున పడిన మాణిక్యాలు, ఉద్ధూ - తెలుగు నిఘంటువు, తెలుగు జానపదరామాయణం, తెలంగాణ పల్లె పాటలు, తెలంగాణ పిల్లల పాటలు.

అర్థాలు

1. ఉద్బోధ = సందేశం
2. దక్కు = లభించు, దొరుకు
3. బాస = ప్రతిజ్ఞ, ఒట్టు
4. విరివిగా = అధికంగా, బాగా
5. చాకచక్యం = నేర్పు
6. ధామం = నిలయం
7. వనట = శోకం, ఏడుపు
8. విమల = స్వచ్ఛమైన

వ్యతిరేకపదాలు

1. ఆనందం x విషాదం
2. అధికము x అల్పము
3. ప్రారంభం x ముగింపు
4. ఆకర్షణ x వికర్షణ
5. సరళము x కఠినము
6. స్వీకరించు x నిరాకరించు

ప్రకృతి - వికృతి

1. భాష - బాస

2. ముఖము - మొగము
3. రూపం - రూపు
4. యత్నం - జతనం

5. విశ్వాసం - విసువాసము
6. హలం - నాగేలు
7. హృదయం - డెందం

పర్యాయపదాలు

1. కాయం = దేహం, తనువు, శరీరం
2. సీత = వైదేహి, జానకి, ధరిణిజ, జనకజ
3. అమృతం = సుధ, పీయూషం
4. పర్వతం = కొండ, అద్రి, నగము
5. కళ్యాణం = పరిణయం, వివాహం, పెండ్లి
6. శత్రువు = వైరి, విరోధి, పగతుడు

నానార్థాలు

1. అర్థం = శబ్దార్థం, సంపద, ప్రయోజనం
2. దళం = ఆకు, సేన, గుంపు
3. రాజు = ప్రభువు, చంద్రుడు

సౌతవాక్యాలు

1. పురోగతి = అభివృద్ధి
విద్యార్థులు చదువులో పురోగతి సాధించాలి.

2. కూనిరాగాలు = చిన్నిపాటలు

కొందరు స్నానాల గదిలో కూనిరాగాలు తీస్తారు.

3. చైతన్యం = కదలిక

వరకట్నం అనే దురాచారం సమసిపోవాలనే చైతన్యం రావాలి.

ప్రశ్నలు - జవాబులు

1. జానపదగేయాలను ఎందుకు భద్రపరచాలి ?

జ. జానపదగేయాలు మన సంస్కృతికి ప్రతీకలుగా నిలుస్తాయి. జానపదుల నిజమైన విద్యాభ్యాసానికి లోకజ్ఞానానికి కారణం వారిసాహిత్యమే. జానపద గేయాలు ప్రశ్నించే మనస్తత్వాన్ని పెంపొందిస్తాయి. జానపదగేయాల్లో సరళమైన భాష ఉంటుంది. పల్లె ప్రజలకు ఆనందంగా ఉండే ఈ జానపదగేయాలు తరతరాల మన సంస్కృతికి నిదర్శనంగా నిలుస్తాయి. ఇటువంటి జానపదగేయాలను వారసత్వ సంపదగా భావించి మనం వీటిని జాగ్రత్తగా భద్రపరచాలి.

2. జానపదగేయాల్లో రామాయణ సంబంధమైన గేయాలు ఎక్కువగా ఉండటానికి కారణాలు ఏమిటి?

జ. రామాయణం భారతీయులకు ఆదికావ్యం. రామాయణ కథ గొప్ప పేరును పొందింది. రామాయణంలో సీతారాములు ఆదర్శ దంపతులుగా, సకల మానవాళికి ఆరాధ్యులుగా నిలిచారు. సీత పుట్టుక, విజయం, లక్ష్మణ మూర్ఛ, లంకాయాగం, ఊర్మిళాదేవి నిద్ర, శ్రీరామ పట్టాభిషేకం మొదలైనవి. రామాయణంలోని కొన్ని ఘట్టాలను వివరిస్తున్నాయి.

3. గృహ జీవనంలో స్త్రీ కి పురుషుని కంటే ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఉన్నది. దీనిపై మీ అభిప్రాయం ఏమిటి ?

జ. స్త్రీలకు పిల్లలను క్రమశిక్షణగా పెంచడం, కుటుంబాన్ని సమర్థవంతంగా నడపగలగడంవంటి సంసార విషయాలు బాగా తెలుస్తాయి. అలాగే గృహ సంబంధమైన వేడుకలు మొదలైన వాటిల్లో స్త్రీలకే ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఉంటుంది. జానపద గేయల్లో కూడా స్త్రీలకు సంబంధించినవే ఎక్కువగా ఉన్నాయి. పిల్లల అభివృద్ధి కోసం స్త్రీలు ఎన్నో త్యాగాలు చేస్తారు. స్త్రీకి పురుషుని కంటే ఓర్పు చాలా ఎక్కువ. కుటుంబ జీవనం వృద్ధి పొందడానికి స్త్రీలే ప్రధాన కారణమని చెప్పవచ్చు. కనుక గృహ జీవనంలో స్త్రీ కి పురుషుని కంటే ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఉన్నది.

4. శ్రామికగేయాలు ప్రాముఖ్యత ఏమిటి ?

జ. జానపదగేయాలలో శ్రామిక గేయాలకు ప్రత్యేక స్థానం ఉంది. ధాన్యం దంచుతున్నప్పుడు, నాగలి పట్టి దున్నుతున్నప్పుడు, నాట్లు నాటుతున్నప్పుడు, విత్తనాలు చల్లుతున్నప్పుడు, శ్రామికులు గీతాలను పాడుతూ తమ శ్రమను మరచిపోతారు. శ్రామిక గీతాలకు వస్తువు ఏదైనా కావచ్చు. ఈ శ్రామిక గేయాలన్నీ సాధారణంగా వారి పనిపాట్లకు అనుగుణమై ఉంటాయి.

5. జానపదగేయాలు మనసంస్కృతిని ప్రతిబింబిస్తాయి - దీన్ని వివరిస్తూ రాయండి.

జ. తెలుగు భాష ఎంత ప్రాచీనమైనదో తెలుగు జానపద గేయ చరిత్ర కూడా అంతే ప్రాచీనమైనది.

ఇతరభాషలలోని జానపదగేయాల లాగే తెలుగు జానపద గేయాలు కూడా సాహిత్య సాంస్కృతిక విలువ సంపాదించుకున్నాయి. నిజానికి ఈ జానపద గేయాలు శక్తిని, చైతన్యస్ఫూర్తిని ప్రజల జీవన విధానంనుంచే గ్రహించాయి. అందువల్లమతపరమైన ఉద్యమాలు, వీరకృత్యాలు, మహాపురుషుల గాథలు, ఆచారవ్యవహారాలు, సంప్రదాయాలు, విశ్వాసాలు, విషాద వృత్తాంతాలు మొదలైనవి.

ఈ గేయాలలో కనిపిస్తాయి. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే తెలుగు ప్రజల జీవితం మొత్తం జానపదగేయాలలో ప్రతిధ్వనిస్తుంది. ఈ గేయాలను మానసిక ఆనందానికి మాత్రమే గాక కాయకష్టం చేసే శ్రామికులు, ఇతర ప్రజలు తమ శ్రమ పోగొట్టుకునే నిమిత్తం పాడుకుంటారు. వీటిలో సరళమైన భావాలు, ఇతివృత్తం ఉంటాయి. ఈ గేయాలను విని ఆనందించేందుకు మేధస్సు కంటే మృదు హృదయం అవసరం. ఎంతో మధురమైన ఈ జానపద సాహిత్యాన్ని రక్షించుకోవలసిన బాధ్యత మనందరి పైనా ఉన్నది.
